

Naam procedure: Pestprotocol

Vastgesteld: juli 2017

Op iedere school wordt weleens een leerling gepest. Vaak lijkt dit onschuldig, maar een situatie van pesten en gepest worden kan snel uit de hand lopen en grote gevolgen hebben voor zowel de pester, de gepeste leerling als de groep eromheen. Daarom hanteert het Gymnasium Felisenum onderstaand pestprotocol. Hierin wordt de rol van docent, mentor en jaarlaagcoördinator benoemd en verduidelijkt. Voor ouders is het ook zeer belangrijk op de hoogte te zijn van het geldende protocol op het Gymnasium Felisenum. Naast de mentor die het protocol onder de aandacht brengt in de klas is het goed om als ouders het protocol ook thuis te bespreken.

1. Pesten en gepest worden

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waar gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. Docenten en andere medewerkers van de school hebben de taak, samen met de ouders en de leerlingen zelf, om pesten tegen te gaan.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen en mogen vragen van volwassenen in de school.

Hoe wordt er gepest?

Pesten kan zich in verschillende vormen manifesteren:

Verbaal:	belachelijk maken, schelden e.d.
Fysiek:	trekken aan kleding, slaan
Sociaal-emotioneel:	opjagen, klemrijden, negeren en uitsluiten
Crimineel:	vernielen, afpersen

Een nieuwere vorm van pesten is het zogenaamde cyberpesten. Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen de kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking. De voorbeelden en gevolgen van cyberpesten zijn regelmatig in het nieuws.

Voor cyberpesten wordt vaak gebruik gemaakt van:

Whatsapp:	het sturen van nare foto's en teksten, buitensluiten van individuen.
Snapchat:	versturen van vervelende afbeeldingen/foto's.
Twitter:	verspreiden van roddels en haatdragende teksten.
Pestmail:	roddelen, beledigen e.d.

Stalking:	stelselmatig blijven sturen van hate-mail of dreigen met geweld
Ongewenst materiaal:	gewelddadig materiaal, porno.
Webcam-seks:	opslaan en eventueel misbruiken.
Hacken:	gegevens stelen, uit naam van een ander pest-mail versturen.

Mogelijke signalen van gepest worden

Het is van groot belang dat de signalen van gepest worden in een vroeg stadium herkend worden. Onderstaande opsomming geeft slechts voorbeelden van signalen, die ouders thuis op het spoor kunnen zetten van mogelijk pestgedrag op school.

- Niet meer naar school willen.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Bepaalde kleding niet meer willen dragen.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

De gepeste leerling

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- omdat hij zich schaamt;
- omdat hij bang is dat de ouders met de school en de pester gaan praten waardoor het nog erger wordt;
- het probleem onoplosbaar lijkt;
- het kind het idee heeft dat hij niet mag klikken.

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om.

Pestgedrag kan een aantal diepere oorzaken hebben:

- er is een problematische thuissituatie;
- een kind voelt zich anoniem. Als een pester zich verloren voelt binnen een groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- er is een voortdurende strijd om de macht in de klas;
- een kind heeft een gevoel van incompetentie op school.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf slachtoffer te worden. Ook kunnen zij bang zijn om vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

2. Het pestprotocol

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan.

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten en andere medewerkers, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).

De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het *Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten* heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt het volgende in.

De algemene verantwoordelijkheid van de school.

- De school zorgt dat het personeel voldoende informatie heeft over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school garandeert de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt.

- Een probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Het bieden van steun aan de pester.

- Confrontatie van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- Het boven tafel proberen te krijgen van de achterliggende oorzaken.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem.

- De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.
- De mentor komt op het besprokene terug.

Het bieden van steun aan de ouders.

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners. Een gepest kind kan zich door begeleiding of training prettiger en zelfverzekerder voelen. Ook voor een pester kan begeleiding of training een goede uitwerking hebben.

3. Stappenplan bij het pestprotocol

Preventieve maatregelen

Elke mentor bespreekt aan het begin van het eerste schooljaar de algemene afspraken en regels. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor het pestprotocol. Er wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.

Vakdocenten en medewerkers

De vakdocenten hebben op school vooral een signalerende functie. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pestgedrag te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

De mentor

1. Wanneer pestgedrag plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en daarna met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De mentor praat met de klas. Dit is van belang in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder lid van een groep heeft. In het geval dat het gaat om een bovenbouwleerling zal de mentor het gesprek voeren met de betrokken leerlingen uit het cluster van de gepeste leerling.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de leerjaarcoördinator en geeft een overzicht van de gebeurtenissen en de afspraken die naar aanleiding daarvan zijn gemaakt.

5. De mentor stelt alle betrokken ouders op de hoogte van de melding bij de leerjaarcoördinator en geeft daarbij kort aan welke afspraken er met de klas zijn gemaakt.
6. De melding en de genoemde afspraken worden in het leerlingvolgsysteem van de desbetreffende leerling(en) weergegeven in magister.

De leerjaarcoördinator

1. De leerjaarcoördinator neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. De coördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
 - confronteren;
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of deze sociaal gedrag vertoont waardoor hij of zij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. De coördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag. Daarnaast verzoekt deze de ouders om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject. Hulp van een instantie zou daarbij een rol kunnen spelen.
6. De coördinator koppelt alle informatie terug naar de mentor.

Schorsing

Als bovengenoemde stappen geen soelaas bieden, volgt een schorsing.

Verwijdering van school

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van betrokken partijen blijft volharden in pestgedrag is er geen perspectief meer om dit gedrag te veranderen. De school kan dan geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de andere leerlingen. Er rest de school dan ook niets anders dan de verwijdering van deze leerling van school.